

STORTINGET

Innst. 583 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Dokument 8:238 S (2020–2021)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Andreas Limi, Erlend Wiborg, Per-Willy Amundsen, Kjell-Børge Freiberg og Helge André Njåstad om å sikre mer forutsigbare regler for krav til slokkevann

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å oppstille klare vilkår i regelverket for i hvilke tilfeller kommunene kan fravike de preaksepterte løsningene i byggteknisk forskrift (TEK17) § 11-17 og forskrift om brannforebygging § 21 til ugunst for utbygger hvor det brannprosjekteres med tankbil.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens behandling

Komiteen har i brev av 19. april 2021 til Kommunal- og moderniseringsdepartementet v/statsråd Nikolai Astrup bedt om en vurdering av forslaget. Statsrådets uttalelse følger av vedlagte brev datert 22. april 2021. Komiteen har imøtesett, men ikke mottatt skriftlige innspill i saken.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Masud Gharahkhani, Stein Erik Lauvås, Eirik Sivertsen og Siri Gåsemyr Staalesen, fra Høyre, Norunn Tveiten Benestad, Torill Eidsheim, Olemic Thommessen og Ove Trellevik, fra Fremskrittspartiet, Jøn Engen-Helgheim og Helge André Njåstad, fra Senterpartiet, Heidi Greni og Willfred Nordlund, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Karin Andersen, og fra Kristelig Folkeparti, Torhild Bransdal, viser til Representantforslag 238 S (2020–2021) om å sikre mer forutsigbare regler for krav til slokkevann.

Komiteen bemerker at alle kommuner har ansvaret for å praktisere regelverket for slokkevann innenfor fastsatte rammer og sørge for en lik og forutsigbar behandling av like saker.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, viser til departementenes redegjørelse for dagens regelverk og hvilke vurderinger som bør gjøres ved etablering av løsninger for slokkevann. Flertallet har merket seg at det er kommunens ansvar å sørge for at det etableres forsvarlige løsninger for slokkevann før bygning føres opp eller tas i bruk.

Flertallet er enig i statsrådets vurdering om at det i vårt langstrakte land ikke kan finnes én løsning for hvordan dette skal løses. Flertallet mener det bør baseres på en konkret vurdering i det enkelte tilfelle, basert på de gjeldende forhold i den enkelte kommune. Flertallet støtter vurderingen av at det vil være van-

skelig å gi uttømmende regler som løser alle lokale forhold. Etter flertallets vurdering er dette et godt eksempel på hvordan lokal kunnskap og kompetanse bør anvendes innenfor nasjonale rammer, i tråd med Grunnlovens bestemmelser om lokaldemokrati og de prinsippene som er videreført i kommuneloven.

Flertallet vil understreke at beredskapen er kommunenes ansvar, og at de derfor har selvstendig beslutningsmyndighet i dette spørsmålet. Kommunene må likevel begrunne sine vurderinger og eventuelle avslag med brannfaglig dokumentasjon.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at dagens regelverk om krav til slokkevann i boligstrøk fremstår som uklart. Det har ledet til at enkelte kommuner praktiserer regelverket på en måte som oppleves som urettferdig og lite forbrukervennlig. Det er etter disse medlemmers syn både prinsipielt og faktisk uheldig at kommunene på bakgrunn av egne vurderinger og krav skal kunne fravike de preaksepterte løsningene i byggteknisk forskrift (TEK17) – om at kravene til slokkevann kan anses oppfylt der kommunene disponerer tankbil – og i stedet pålegge den enkelte husbygger å etablere brannkum. Uklarhetene i regelverket gjør at en tiltakshaver som bygger i tillit til de preaksepterte løsningene, risikerer merutgifter tilsvarende flere hundretusen kroner før de får brukstillatelse/ferdigattest av kommunen og kan flytte inn i sin nye bolig.

Disse medlemmer viser til at flere kommuner, til tross for ordlyden i forskrift om brannforebygging § 21, jf. TEK17 § 11-17, som eksplisitt uttaler at det i områder med lav spredningsfare er tilstrekkelig at kommunens brannvesen disponerer passende tankbil, velger å operere med strengere krav enn det som følger av forskrift. Dette uten at det stilles nærmere krav til begrunnelse for hvorfor den preaksepterte løsning fravikes til ugunst for innbyggerne. Formålet med dette forslaget er at regelverket skal oppstille klare vilkår for i hvilke tilfeller kommunene kan fravike de preaksepterte løsninger.

Disse medlemmer viser for øvrig til begrunnelsen i Representantforslag 8:238 S (2020–2021).

Den sentrale problemstillingen er nettopp i de tilfeller der kommunen faktisk disponerer passende tankbil, men likevel nekter ansvarlig prosjekterende å kunne prosjektere med dette, uten at det stilles vilkår for i hvilke tilfeller dette kan gjøres, eller krav til begrunnelsen. Det bemerkes for øvrig at kommunene Asker og Bærum, som det vises til konkrete eksempler fra i begrunnelsen til forslaget, disponerer døgnkasernert tankbil.

Komiteen registrerer at statsråden i sitt svar til komiteen peker på hensynet til det kommunale selvstyret som en del av begrunnelsen for å opprettholde dagens regelverk. Komiteen er enig med statsråden i at hensynet til det kommunale selvstyret er viktig, og at de konkrete vurderinger og avgjørelser vedrørende dimensjonering av slokkevann og slokkevannskapitet bør tas lokalt i første rekke. Det erkjennes også at det kan foreligge tilfeller der hensyn taler for å fravike de preaksepterte løsninger for krav om slokkevann. Komiteen mener derfor at det må kunne stilles vilkår og krav til begrunnelse for å fravike de preaksepterte løsninger i de tilfeller som forslaget her beskriver, uten at dette kan sies å utfordre det kommunale selvstyret i nevneverdig grad. Det må etter komiteens syn kunne forventes og stilles krav til at kommunene i saker der det kan være snakk om å pålegge enkeltpersoner kostnader på flere hundretusen kroner, saklig begrunner fravikelse av sentralt godkjente løsninger i det konkrete tilfellet. Hensyn til både likebehandling og rettssikkerhet begrunner dette.

På denne bakgrunn fremmer komiteen følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å oppstille klare vilkår i regelverket for i hvilke tilfeller kommunene kan fravike de preaksepterte løsningene i byggteknisk forskrift (TEK17) § 11-17 og forskrift om brannforebygging § 21 til ugunst for utbygger hvor det brannprosjekteres med tankbil.»

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget ber regjeringen om å oppstille klare vilkår i regelverket for i hvilke tilfeller kommunene kan fravike de preaksepterte løsningene i byggteknisk forskrift (TEK17) § 11-17 og forskrift om brannforebygging § 21 til ugunst for utbygger hvor det brannprosjekteres med tankbil.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 25. mai 2021

Karin Andersen

leder

Eirik Sivertsen

ordfører

VEDLEGG

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Kommunal- og moderniseringsministeren

Stortingets kommunal- og forvaltningskomite
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/2443-2

22. april 2021

Vurdering av Dokument 8:238 S (2020-2021) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Andreas Limi, Erlend Wiborg, Per-Willy Amundsen, Kjell-Børge Freiberg og Helge André Njåstad om å sikre mer forutsigbare regler for krav til slokkevann

Jeg viser til brev datert 19. april 2021, der Kommunal- og forvaltningskomiteen ber om min vurdering av forslag om endring av regler for slokkevann. Forslaget omfatter to departementers ansvarsområde, og to sett regelverk. Jeg har innhentet vurdering av forskrift om brannforebygging fra Justis- og beredskapsdepartementet.

Jeg mener reglene i plan- og bygningsloven er tilstrekkelig klare i dag. Plan- og bygningsloven § 27-1 slår fast at bygning ikke må føres opp eller tas i bruk til opphold for mennesker eller dyr med mindre det er forsvarlig adgang til blant annet slokkevann. Hvordan dette kan løses, er nærmere regulert i byggteknisk forskrift (TEK17) § 11-17, om tilrettelegging for rednings- og slokkemannskap, samt veiledning til bestemmelsen.

Det er angitt i den preaksepterte ytelsen til TEK17 § 11-17 at der brannvesenet ikke kan medbringe tilstrekkelig vann til slokking, må det være trykkvann eller åpen vannkilde. Og videre at tilstrekkelig mengde slokkevann må være lett tilgjengelig uavhengig av årstiden.

Hvorvidt bruk av tankbil er et reelt alternativ i den enkelte sak, kan ikke løses direkte gjennom plan- og bygningsloven, eller med en endring av preaksepterte ytelser til byggteknisk forskrift. Det er ikke slik at det er én løsning som alltid er riktig. Ansvarlig prosjekterende må skaffe informasjon om slokkevannsforsyningen, og prosjektere løsninger på dette grunnlaget i det enkelte prosjekt. Det medfører at det er nødvendig å foreta en

faktisk undersøkelse av beredskapen i kommunen, slik at man for eksempel ikke legger til grunn slokkevann fra tankbil, dersom en slik beredskap ikke eksisterer.

Kravet om adgang til slokkevann i plan- og bygningsloven § 27-1 og TEK17 § 11-17 må sees i sammenheng med forskrift om brannforebygging og kommunens plikter til sørge for vannforsyning.

I forskrift 17. desember 2015 nr. 1710 om brannforebygging er kommunenes plikter regulert i kapittel 4. I § 21 om vannforsyning følger det at:

Kommunen skal sørge for at den kommunale vannforsyningen fram til tomtegrenser i tettbygde strøk er tilstrekkelig til å dekke brannvesenets behov for slokkevann.

I boligstrøk og lignende der spredningsfaren er liten, er det tilstrekkelig at kommunens brannvesen disponerer passende tankbil.

I områder som reguleres til virksomhet hvor sprinkling er aktuelt, skal kommunen sørge for at det er tilstrekkelig vannforsyning til å dekke behovet.

Kommunen er pliktsubjektet, og har et «sørge for» ansvar knyttet til vannforsyning frem til tomtegrensene i tettbygde strøk. Kommunen kan velge, i boligstrøk og lignende der spredningsfaren er liten, at det er tilstrekkelig at kommunens brannvesen disponerer passende tankbil.

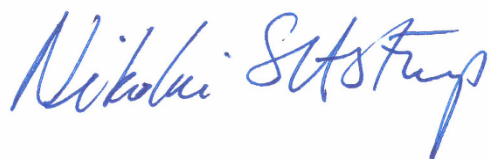
Kommunen skal etter forskrift om brannforebygging § 22 dokumentere at plikten etter bl.a. § 21 er oppfylt. Det følger av veiledningen til forskriften § 21 at behovet for slokkevann bør inngå i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse, jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 9, og tiltak bør iverksettes i henhold til analysen.

Det er ansvarlig prosjekterende som har ansvar for valg av løsning. Dersom det prosjekteres med slokkevann fra tankbil, skal det avklares med brann- og redningsvesenet hvorvidt det er gjennomførbart.

Brann- og redningsvesenet er et kommunalt ansvar, og det er således opp til hver enkelt kommune å finne akseptable løsninger på forsyning av slokkevann. Noen kommuner har store avstander, noen har vannkilder rett ved bebyggelsen mv. Dersom det skal settes klare vilkår for denne typen saker i regelverket, vil det kunne føre til regler som vil kunne være krevende å forstå og etterleve, da det er ulike forhold i de ulike kommunene. Det er kommunene selv som best er i stand til å vurdere behovet for, og dimensjonering av, slokkevann og slokkevannkapasitet.

En regel med klare vilkår vil måtte bli svært detaljert for å være tilpasset alle kommunene i Norge. Dette vil kunne legge unødvendige og uheldige begrensninger på den kommunale selvråderetten.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink that reads "Nikolai Astrup". The signature is written in a cursive style with a prominent initial 'N' and a long, sweeping tail on the 'p'.

Nikolai Astrup

